

مجموعه مباحث اخلاقی

عمل به دستورات دستیابی به رفیع درجات

استاد معظم

حضرت آیت الله یثربی کاشانی «دامت برکاته»

۲۴ بهمن ماه ۱۳۸۶

۵ صفر المظفر ۱۴۲۹

تکثیر این جزوه

با رعایت محتوا، حفظ امانت در نقل و ذکر مأخذ مجاز است

الحمد لله رب العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله الطاهرين ولعنة الله
على أعدائهم أجمعين .

«إلهي اجْعَلْنِي مِنَ الْمُصْطَفَيْنِ الْأَخْيَارِ وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ الْأَبْرَارِ
السَّابِقِينَ إِلَى الْمَكْرُمَاتِ الْمُسَارِعِينَ إِلَى الْخَيْرَاتِ الْعَامِلِينَ لِبِاقِيَاتِ
الصَّالِحَاتِ السَّاعِينَ إِلَى رَفِيعِ الدَّرَجَاتِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
وَبِالْإِجَابَةِ جَدِيرٌ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»^(۱).

پروردگارا! مرا از خوبان برگزیده ات قرار ده و مرا به نیکان شایسته ملحق کن ،
سبقت گیرندگان به سوی جوانمردی ها ، شتابندگان به سوی نیکی ها ، عمل
کنندگان برای کارهای نیک ماندگار ، کوشش کنندگان برای بالاترین درجه ها
به رحمت ای رحم کننده ترین رحم کنندگان .

نشانه‌های برگزیدگان و خوبان:

امام سجّاد عليه السلام در فرازهای پایانی این مناجات ، دست یابی به دو مقام
مهمّ را از خداوند متعال طلب نموده و درخواست می‌کنند که در گروه «خوبان
برگزیده» و «نیکان شایسته» قرار گیرند . نمونه‌های روشن و مصادیق بارز
این دو گروه ، انبیاء الهی عليهم السلام و حضرات معصومین عليهم السلام می‌باشند .
به عنوان نمونه خداوند متعال در قرآن کریم برخی از خوبان برگزیده

۱- مناجات خمسة عشر، مناجات المطيعين لله .

«المصطفين الاخير» را معرفي مي‌کند .

﴿وَأَذْكُرُ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿١﴾ إِنَّا
أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةِ ذِكْرِي الدَّارِ ﴿٢﴾ وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفِينَ الْآخِرِينَ ﴿٣﴾﴾ .

و به خاطر بياور بندگان ما ابراهيم و اسحاق و يعقوب را صاحبان دستها(ي
نيرومند) و چشمها(ي بينا) * ما آنها را با خلوص و بيزه‌اي خالص كرديم و آن
يادآوري سراي آخرت بود * و آنها نزد ما از برگزيدهگان نيكانند .

خداوند متعال در آياتي ديگر نيز برخي از نيكان شايسته «الصالحين الأبرار»
را نام مي‌برد .

﴿وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِيلَىٰ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢﴾﴾ .

زكريا و يحيي و عيسي و الياس همه از صالحان بودند .

﴿وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٣﴾﴾ .

و اسحاق ، و علاوه بر او يعقوب را به وي بخشيديم و همه آنان را مرداني صالح
قرار داديم .

امام عليه السلام در ادامه نيايش براي دو گروه فوق ، علائم و نشانه‌هايي ذكر
مي‌کنند . با تأمل در آيات قرآن كريم و ويژگي‌هايي كه امام زين العابدين عليه السلام
براي خوبان برگزيده و نيكان شايسته معرفي مي‌کنند ، در مي‌يابيم كه قرار
گرفتن در اين دو گروه در انحصار انبياء الهي عليهم السلام و ائمه اطهار عليهم السلام نيست و
ساير بندگان نيز مي‌توانند با پيروي از فرامين الهي كه توسط انبياء الهي عليهم السلام و
حضرات معصومين عليهم السلام به دستشان رسيده نام خود را در هر دو گروه ثبت و

۱- سورة ص، آيات ۴۷-۴۵ .

۲- سورة انعام، آيه ۸۵ .

۳- سورة انبياء، آيه ۷۲ .

ضبط نمایند.

علائم و نشانه‌هایی که امام علیه السلام برای آن دو دسته ذکر می‌کنند عبارتند از:

۱- «السَّابِقِينَ إِلَى الْمَكْرُمَاتِ».

سبقت‌گیرندگان به سوی جوانمردیها.

۲- «الْمُسَارِعِينَ إِلَى الْخَيْرَاتِ».

شتابندگان به سوی نیکی‌ها.

۳- «الْعَامِلِينَ لِلْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ».

عمل‌کنندگان برای کارهای نیک ماندگار.

۴- «السَّاعِينَ إِلَى رَفِيعِ الدَّرَجَاتِ».

کوشش‌کنندگان برای بالاترین درجه‌ها.

همان‌گونه که بیان شد نمونه‌های کامل برگزیدگان و نیکان، ائمه اطهار علیهم السلام می‌باشند اما راه وصول و دستیابی به این مقامات برای دیگران مسدود نمی‌باشد. خداوند متعال در قرآن کریم پس از ذکر نام برخی از نیکان برگزیده، سرّ قرار گرفتن نام آنان در این گروه را بیان می‌کند. توضیح روش رسیدن به این درجات به وسیله قرآن روشن می‌سازد که راه قرار گرفتن در زمره برگزیدگان و صالحان عمل به دستورات الهی است.

﴿وَاذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ * هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ﴾^(۱).

و به خاطر بیاور اسماعیل و یسع و ذو‌الکفل را که همه از نیکان بودند * این یک یادآوری است و برای پرهیزگاران فرجام نیکویی است.

خداوند سبحان در این آیه راه ورود به این مرتبه را «تقوی» معرفی

۱- سوره ص، آیه ۴۹-۴۸.

می‌کند آنجا که می‌فرماید پرهیزگاران دارای حُسن عاقبت هستند.
همچنین خداوند سبحان در آیه‌ای دیگر عِلّت دستیابی به آن مقام
ویژه را ایمان و عمل صالح می‌داند.

﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ﴾^(۱).

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام دادند، آنها را در زمره
صالحان وارد خواهیم کرد.

نتیجه سخن اینکه تقوا پیشگی به همراه ایمان و عمل صالح، راه
دستیابی و وصول به مقام برگزیدگان و نیکان را هموار می‌سازد. علاوه بر
شرایط فوق که آنها را از قرآن کریم استنباط نمودیم، امام سجّاد علیه السلام نیز چهار
نشانه و به عبارت بهتر چهار شرط دیگر را برای نائل شدن به مقام و مرتبه
برگزیدگان و شایسته گان معرّفی می‌کنند.

الف: پیشتازی در جوانمردی؛

یکی از شرایط مهمّ سبقت و پیشی گرفتن از دیگران در جوانمردیها و
بزرگواریهای انسانی و اخلاقی است و به تعبیر امام علیه السلام :
«السَّابِقِينَ إِلَى الْمَكْرُمَاتِ».

طبق این بیان شریف، آدمی باید همیشه آراسته به فضایل و
بزرگواری‌های اخلاقی باشد، حال تفاوت نمی‌کند که متعلّق حکم واجب است
یا مستحب.

بیان این نکته هم خالی از لطف نیست که کرامت اخلاقی مرتبه‌ای
بالاتر از حسن خُلق است؛ زیرا حسن خلق به معنای برخورد مناسب و خوش
رویی با دیگران است امّا کرامت اخلاقی، به معنای صبر، گذشت و چشم

۱- سوره عنکبوت، آیه ۹.

پوشی در مقابل هتک حرمت از ناحیه دیگران است. انسان خوش اخلاق ممکن است در مقابل بی احترامی و برخورد نامناسب دیگران ترش رویی کند اما انسانی که دارای فضائل و کرامت اخلاقی باشد، با دشمنان خود نیز کریمانه برخورد می‌کند.

البته به غیر از آن که باید با دیگران جوانمردانه برخورد کرد باید در این کار نیز از دیگران سبقت و پیشی گرفت. طبق بیان قرآن کریم سبقت، مقام ارزنده و ویژه‌ای است که دستیابی به آن انسان را به مقام و مرتبه قرب و نزدیکی به ذات ذوالجلال ربوبی می‌رساند. خداوند متعال در رابطه با این مقربان سعادت‌مند می‌فرماید:

﴿وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ * أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ * فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ﴾^(۱).

پیشگامان پیشگامند * آنها مقربانند * در باغهای پر نعمت بهشت جای دارند.

و همچنین در سوره‌ای دیگر در مورد آنان می‌فرماید:

﴿فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ * فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَاباً يَسِيراً * وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُوراً﴾^(۲).

پس کسی که نامه اعمالش به دست راستش داده شود * به زودی حساب

آسانی برای او می‌شود * و خوشحال به اهل و خانواده‌اش باز می‌گردد.

شاید بتوان از این دو آیه چنین برداشتی کرد که مقربان مقامی فراتر و

بالتر از اصحاب یمین دارند. اصحاب یمین، حسابی سهل و آسان دارند، اما

مقربین غرق در نعمات بهشتی اند و محاسبه و بازخواست نمی‌شوند.

۱- سوره واقعه، آیات ۱۲-۱۰.

۲- سوره انشقاق، آیات ۹-۷.

لطف خدا و گروه‌بندی انسانها؛

خداوند متعال در سوره واقعه انسانها را به سه گروه تقسیم می‌کند؛ اصحاب یمین، که نامه عمل آنها به دست راستشان داده می‌شود (کنایه از سعادت‌مندی ایشان است)؛ اصحاب شمال که نامه عمل آنها به دست چپشان داده می‌شود (کنایه از شقاوت‌مندی آنان است)؛ و سابقان که پیشگامانند. در حالیکه به حسب ظاهر این تقسیم باید قسم چهارمی هم داشته باشد؛ گروهی مثلاً با نام عقب افتادگان که نقطه مقابل سابقان باشند. اما این لطف خداوند متعال است که همه بدن در یک گروه جای می‌گیرند و نیکان دارای سلسله مراتب می‌باشند. در این زمینه رسول الله ﷺ می‌فرماید:

«فَوْقَ كُلِّ بَرٍّ بَرٌّ»^(۱).

برای هر خوبی، خوبی بالاتری هم هست.

﴿ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً * فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ * وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ * وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ﴾^(۲).

و شما سه گروه خواهید بود * (نخست) سعادت‌مندان و خجستگان، چه سعادت‌مندان و خجستگانی * گروه دیگر شقاوت‌مندان و شومانند، چه شقاوت‌مندان و شومانی * (سومین گروه) پیشگامان پیشگامند.

در سوره فاطر نیز همانند سوره واقعه خداوند متعال انسانها را به سه گروه تقسیم نموده است.

﴿ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ

۱- بحار الانوار، جلد ۷۱ صفحه ۶۹.

۲- سوره واقعه، آیات ۱۰-۷.

وَمِنْهُمْ سَابِقُ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿١﴾.

سپس این کتاب آسمانی را به گروهی از بندگان برگزیده خود به میراث دادیم، اما از میان آنها عده‌ای بر خود ستم کردند و عده‌ای میانه رو بودند و گروهی به اذن خدا در نیکی‌ها از همه پیشی گرفتند، و این، همان فضیلت بزرگ است. با توجه به آیات قرآن کریم، به خصوص سوره واقعه، بعضی از انسانها از ترس عقاب یا طمع به نعمات بهشت، آگاه می‌گردند و ایمان می‌آورند. گروه دیگر، که اصحاب شمال هستند تخویف و ترغیب در آنان کارساز نمی‌باشد و هرگز ایمان نمی‌آورند. اما سابقان ترس و طمعی ندارند؛ دل‌های آنان سرشار از محبت الهی است. آنها خداوند را دوست می‌دارند و رضای او را می‌طلبند. در مورد سابقین خداوند متعال می‌فرماید:

﴿أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ﴾ (۲).

چنین کسانی در خیرات سرعت می‌کنند و از دیگران پیشی می‌گیرند. اصحاب یمین در حال پیمودن مسیر قرب الهی هستند اما سابقین به مقام قرب دست یافته‌اند و در آنجا مسکن گزیده‌اند و غرق در نعمات بهشت‌اند.

انسانهای مقرب مانند فرشتگان و بلکه بالاتر از آنان در مقام قرب حاضرند با این تفاوت که فرشتگان مشغول عبادت و انجام وظیفه می‌باشند اما انسانهای مقرب در باغهای پر نعمت بهشت آسوده خاطرند.

ب: شتاب کنندگان به سوی نیکی‌ها؛

با توجه به مطالب بیان شده تا حدودی شرط دوم نیز روشن گشت.

۱- سوره فاطر، آیه ۳۲.

۲- سوره مؤمنون، آیه ۶۱.

امام سجّاد علیه السلام این شرط را این گونه بیان می‌کنند.

«الْمُسَارِعِينَ إِلَى الْخَيْرَاتِ».

طبق این شرط باید برای نیکی به دیگران شتاب کرد و تأخیر و تعلل سزا نیست. اما برای اینکه معلوم شود که در چه نوع خیری باید سرعت گرفت و گوی سبقت را از دیگران ربود لازم است به معانی خیر که در قرآن کریم وارد شده است قدری توجّه کنیم. در برخی از آیات قرآن کریم از مال و ثروت دنیوی به «خیر» تعبیر شده است.

﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ * وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَلِكٍ لَّشَهِيدٌ * وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ﴾^(۱).

انسان در برابر نعمتهای پروردگارش بسیار ناسپاس و بخیل است * و او خود بر این معنی گواه است * و او علاقه شدید به مال دارد.

در سوره مؤمنین نیز واژه فوق تکرار شده است.

﴿أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِ مِن مَّالٍ وَبَيْنَ * نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَل لَّا يَشْعُرُونَ﴾^(۲).

آنها گمان می‌کنند اموال و فرزندی که به عنوان کمک به آنان می‌دهیم * برای این است که درهای خیرات را با شتاب به روی آنها بکشاییم، بلکه آنها نمی‌فهمند (که این وسیله امتحانشان است).

«خیر»، در این آیه نیز به معنای مال و ثروت فانی و غیر قابل دوام می‌باشد. در ادامه آیات فوق، خداوند تعبیراتی را بیان می‌فرماید که ظهور در

۱- سوره عادیات، آیات ۸-۶.

۲- سوره مؤمنون، آیات ۵۶-۵۵.

این دارد که «خیر» به معنای اعمال نیک هم وارد شده است.

﴿نَسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ حَشِيَّةِ رَبِّهِمْ
مُشْفِقُونَ ﴿وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿
وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ﴾ أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ
فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿^(۱)

مسلماً کسانی که از خوف پروردگارشان بیمناکند * و آنان که به آیات پروردگارشان ایمان می‌آورند * و آنها که به پروردگارشان شرک نمی‌ورزند * و آنها که نهایت کوشش را در انجام طاعات به خرج می‌دهند و با این حال، دل هایشان هراسناک است از اینکه سرانجام به سوی پروردگارشان باز می‌گردند. (آری) چنین کسانی در خیرات سرعت می‌کنند و از دیگران پیشی می‌گیرند (و مشمول عنایات ما هستند).

سارعین و سابقین به این دسته از خیرات، چشمداشتی به ثروت و فرزند پسر ندارند. آنان در دل مرعوب عذاب الهی‌اند، و با همه وجود به نشانه‌های خدا ایمان دارند و آنی شرک نمی‌ورزند. البته افرادی با اوصاف فوق هرگز شرک در الوهیت ندارند بلکه شاید دچار شرک در عبودیت بشوند؛ به این معنا که برای به دست آوردن منافع مادی و یا اخروی، عبادتی و واجبی را انجام دهند و حرام و مکروهی را ترک کنند.

برای دست یابی به مقام و مرحله خوبان برگزیده و نیکان شایسته باید آستین همت بالا زد و در میدان جهاد با نفس مبارزه کرد. باید جوانمردانه زیست و کریمانه معاشرت کرد و در کارهای خوب و صالح از همه سبقت گرفت. آری! حال می‌توان دریافت که دسترسی انبیای الهی علیهم‌السلام به آن

۱- سوره مؤمنون، آیات ۶۱-۵۶.

مراحل و مقامات، بدون سختی و کوشش نبوده است. آنان نیز تلاش کردند و زمینه دستیابی به آن مقام را فراهم کردند و درون خود را مستعد دریافت فیض الهی کردند در نتیجه تفضل الهی شامل حال آنان گردید.

بنابر این انسانها نخست باید قابلیت و استعداد دریافت فیض الهی را در خود ایجاد کنند. اما هر چه هم که این قابلیت در نهاد انسان شکوفا شود نباید این توهم در ذهن او ایجاد شود که روزی به مقام نبوت خواهد رسید. آدمی با هر تلاش و کوششی و در صورت شکوفا شدن همه استعدادهايش به نبوت نمی‌رسند و در نهایت اگر توفیق الهی با او یار باشد شاید جزء خوبان برگزیده قرار گیرند.

ج: اعمال نیک پایدار؛

سومین شرط برای وصول و ملحق شدن به خوبان برگزیده طبق بیان امام سجّاد علیه السلام عبارت است از:

«الْعَامِلِينَ لِلْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ».

باید تمام تلاش و کوشش ما مصروف کارهای نیک ماندگار گردد. عمل برای دنیا و منافع شخصی و زود گذر که به هیچ وجه دوام و بقا ندارند، نمی‌تواند راه صعود ما به مقامات بالاتر را هموار سازد. خداوند متعال می‌فرماید:

﴿الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمْلًا﴾^(۱).

مال و فرزند، زینت زندگی دنیاست، و باقیات صالحات (ارزشهای پایدار و شایسته) ثوابش نزد پروردگارت بهتر و امید بخش تر است.

۱- سوره کهف، آیه ۴۶.

و در آیه‌ای دیگر می‌فرماید:

﴿وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًا﴾^(۱).

اما کسانی که در راه هدایت گام نهادند، خداوند بر هدایتشان می‌افزاید و آثار شایسته‌ای که از انسان باقی می‌ماند، ثوابش در پیشگاه پروردگارت بهتر و عاقبتش خوبتر است.

باید به پایداری و ماندگاری اعمال توجّه ویژه‌ای داشت؛ اعمالی که خالصانه برای خداوند متعال انجام گیرد پایدار و جاوید خواهد ماند و ما را در شب تاریک به کوکب هدایت، راهنمایی خواهد کرد. در یک کلام به فانی و زودگذر نباید دل بست.

می‌گویند روزی هارون الرشید در نامه‌ای به فضیل عیاض نوشت:

«ما أزهك».

چه قدر زاهد هستی.

فضیل در پاسخ نوشت: تو از من زاهدتر هستی، زیرا نسبت به آنچه باقی و ابدی است زهد ورزیدی و از آن حذر کردی.

«زهت في الدنيا وأنت زهدت في الآخرة، والدنيا فانية والآخرة

باقية»^(۲).

من از دنیا زاهد هستم - به آن توجّه نمی‌کنم - و تو نسبت به آخرت زاهد هستی و به آن بی‌توجهی حال آنکه دنیا فانی، و آخرت باقی و جاودان است. به راستی آن کس که به امور دائم و باقی بی‌توجه است زاهد است!!

۱- سورهٔ مریم، آیه ۷۶.

۲- الوافی بالوفیات، جلد ۲۴ صفحه ۶۰.

حال آن که باید به امور زودگذر بی توجه و بی رغبت بود .
باید تمام منش و رفتار خود را برای آخرت و عالم بقاء جهت دهیم .
باید تمام افعال و حرکاتمان در جهت رضای خدا باشد . اما متأسفانه امروزه
همه چیز واژگون گشته است ؛ در تمام افعالمان ، محاسبات دنیوی و مادی
می‌کنیم و به آخرت و معنویات هیچ توجهی نداریم . و در اکثر امور برای شرع
و وظایف شرعی اهمیتی قائل نیستیم . به راستی که این گونه زیستن ، به زندگی
مشرکانه نزدیک تر است تا زندگی مؤمنانه .

پرسش مهم این است که در زندگانی روز مرّه خود تا چه اندازه
رضایت خداوند متعال را مدّ نظر داشته‌ایم و در همه شرایط آن را بر
خشنودی دیگران ترجیح داده‌ایم ؟ به عبارت روان تر تا چه اندازه حاضر به
تحمل نکوهشها و مذمتهای دنیوی اطرافیان خود برای جلب رضایت خداوند
علیّی اعلی هستیم .

امام سجّاد علیه السلام به سخنرانی که زبان به نکوهش امیرالمؤمنین علیه السلام و
سید الشهداء علیه السلام گشوده بود و از معاویه و یزید ستایش می‌کرد ، فرمودند :
«وَيْلِكَ أَيُّهَا الْخَاطِبُ اشْتَرَيْتَ مَرْضَاةَ الْمَخْلُوقِ بِسَخَطِ الْخَالِقِ»^(۱) .
وای بر تو ای سخنران خشنودی مخلوق را بر خشم خالق ترجیح دادی و
خریدی .

د: تلاش برای بالاترین درجات؛

چهارمین شرط برای دست یابی به مراحل خوبان برگزیده ، کوشش و
تلاش برای رسیدن به بالاترین درجات می‌باشد .

۱- بحار الانوار، جلد ۴۵ صفحه ۱۳۷ .

«السَّاعِينَ إِلَى رَفِيعِ الدَّرَجَاتِ».

باید تمام تلاش و کوشش ما در راه دست یابی به درجات و مراحل بالاتر باشد و در این راستا فقط باید خشنودی خداوند را مدّ نظر داشته باشیم. وظیفه ما گام برداشتن و حرکت به سوی محبوب است. نتیجه گرفتن، مزد دریافت کردن و ارتقاء رتبه در دست ذات ذوالجلال ربوبی است.

امام موسی ابن جعفر علیه السلام می فرمایند:

«فإن درجات الجنة على قدر آيات القرآن يقال له اقرء وارق»^(۱).

درجات بهشت به تعداد آیات قرآن می باشد، و به او [تلاوت کننده قرآن] گفته می شود بخوان و بالا رو.

البته باید به این نکته هم توجه داشته باشیم که بالا رفتن و افزایش درجات به اذن و اجازه خداوند متعال است. خداوند بر دل‌های بندگان آگاه است و از نیات قلبی آنان خبر دارد و مسلماً آن قرائتی که با نیت خالص و تدبّر همراه نباشد، ارتقاء درجه قابل توجهی هم ندارد.

نتیجه سخن این که امام علیه السلام در این مناجات از زبان بندگان مطیع و منقاد می فرمایند، بارالها! ما را در راه طاعت و عدم عصیان کمک کن، به ما توفیق پیوستن و ملحق شدن به برگزیدگان و نیکان را عطا فرما و درجات و مقامات ما را ارتقاء بخش.

انشاء الله خداوند متعال ما را جزء خادمین برگزیدگان و نیکان قرار

دهد.

«والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته»

۱- کافی، جلد ۲ صفحه ۶۰۶.

باید تمام منش و رفتار خود را
برای آخرت و عالم بقاء جهت دهیم.
باید تمام افعال و حرکاتمان در جهت
رضای خدا باشد. اما متأسفانه امروزه
همه چیز واژگون گشته است؛ در تمام
افعالمان، محاسبات دنیوی و مادی
می‌کنیم و به آخرت و معنویات هیچ
توجهی نداریم. و در اکثر امور برای
شرع و وظایف شرعی اهمیتی قائل
نیستیم. به راستی که این گونه زیستن،
به زندگی مشرکانه نزدیک تر است تا
زندگی مؤمنانه.

(صفحه ۱۴ از همین جزوه)

www.yasrebi.ir

پست الکترونیک: info@yasrebi.ir

محل برگزاری جلسات :

چهار راه شهدا - خیابان معلم - کوچه معلم ۱۴ - پلاک ۸

تلفن ۷۷۳۲۳۶۷ و ۷۷۴۹۱۶۰ - نمابر ۷۷۴۳۹۱۹

